

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1988-1989

10 JANVIER 1989

Projet de loi portant approbation de l'Accord concernant la coopération en matière de lutte contre la pollution de la mer du Nord par les hydrocarbures et autres substances dangereuses, et de l'Annexe, faits à Bonn le 13 septembre 1983

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES RELATIONS EXTERIEURES
PAR M. VERSCHUEREN**

**I. — EXPOSE DU MINISTRE
DES RELATIONS EXTERIEURES**

L'Accord fait à Bonn le 13 septembre 1983 remplace l'Accord concernant la coopération en matière de lutte contre la pollution des eaux de la mer du Nord par les hydrocarbures, signé à Bonn en 1969 et paru au *Moniteur belge* le 23 octobre 1969 sans ratification.

Ont participé aux travaux de la Commission :

1. Membres effectifs : Mme Hanquet, présidente; MM. Bockstal, De Backer, De Belder, De Bremaeker, De Cooman, Deneir, Eicher, Erdman, Hasquin, Henneuse, Péciaux et Verschueren, rapporteur.
2. Membres suppléants : Mme Lieten-Croes, MM. Petitjean et Stroobant.

R. A 14532*Voir :***Document du Sénat :**

444 - 1 (S.E. 1988).

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1988-1989

10 JANUARI 1989

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake samenwerking bij het bestrijden van de verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen, en van de Bijlage, opgemaakt te Bonn op 13 september 1983

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VERSCHUEREN**

**I. — UITEENZETTING VAN DE MINISTER
VAN BUITENLANDSE BETREKKINGEN**

De Overeenkomst opgemaakt te Bonn op 13 september 1983 vervangt de Overeenkomst betreffende de samenwerking bij het bestrijden van de verontreiniging van de Noordzee door olie, ondertekend te Bonn in 1969 en verschenen in het *Belgisch Staatsblad* op 23 oktober 1969, evenwel zonder ratificatie.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : mevr. Hanquet, voorzitter; de heren Bockstal, De Backer, De Belder, De Bremaeker, De Cooman, Deneir, Eicher, Erdman, Hasquin, Henneuse, Péciaux en Verschueren, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : mevr. Lieten-Croes, de heren Petitjean en Stroobant.

R. A 14532*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

444 - 1 (B.Z. 1988).

La révision de l'Accord de 1969 était envisagée depuis 1977 pour répondre à trois préoccupations principales :

1. l'extension des dispositions de l'Accord aux substances dangereuses autres que les hydrocarbures;
2. l'institution de fonctions de secrétariat;
3. l'introduction de dispositions en matière de partage des coûts d'opérations de lutte conjointes.

La révision de l'Accord a été négociée par les Parties contractantes et la Communauté européenne à partir de 1978. Il a été jugé préférable de proposer une nouvelle convention à la signature des parties, plutôt que d'amender l'Accord de 1969.

Le problème du partage des coûts des opérations conjointes avait été soumis à l'examen de l'O.C.D.E. par les Parties contractantes. Les résultats de cet examen ont fait l'objet de la recommandation du Conseil de l'O.C.D.E. du 28 avril 1981, qui a été largement suivie dans la rédaction du nouvel Accord.

Des fonctions de secrétariat ont été instituées sur un mode très souple, permettant d'avoir recours aux services d'organismes existants. Les Parties contractantes ont convenu de faire appel au secrétariat des Commissions d'Oslo et Paris, qui fournit déjà des services dans le cadre de l'Accord de 1969, et continuera donc à le faire, contre remboursement, dans le cadre du nouvel Accord.

Le partage des frais de secrétariat a fait l'objet d'une négociation difficile, la République fédérale exigeant au départ une répartition à part égale entre les Parties contractantes, tandis que les petits pays souhaitaient une clé de répartition basée sur le produit national brut. Une solution de compromis établissant un plafond des contributions a finalement été proposée à la septième réunion des Parties contractantes, et elle a été retenue dans le nouvel Accord.

Outre ces dispositions et l'extension aux substances dangereuses autres que les hydrocarbures, le nouvel Accord étend l'assistance mutuelle aux menaces de pollution, avant que la pollution se soit effectivement déclarée; par ailleurs, il inclut des dispositions explicites relatives à l'action conjointe, institutionnalise les réunions des Parties contractantes, admet la C.E.E. en tant que Partie contractante et prévoit une procédure pour l'adoption d'amendements.

La délégation belge a pu souscrire sans réserve au texte de ce nouvel Accord, qui semble bien répondre à un besoin qui est vivement ressenti à l'échelon opérationnel dans tous les pays signataires.

De herziening van de Overeenkomst van 1969 wordt reeds overwogen sedert 1977, met het oog op drie hoofddoelstellingen :

1. de uitbreiding van de bepalingen van de Overeenkomst tot andere gevaarlijke stoffen dan olie;
2. de instelling van secretariaatsfuncties;
3. het invoeren van bepalingen inzake kostenverdeling bij gezamenlijke acties tegen vervuiling.

Over de herziening van de Overeenkomst wordt vanaf 1978 onderhandeld door de overeenkomstsluitende partijen en de Europese Gemeenschap. Het werd verkieslijk geacht een nieuwe Overeenkomst aan de partijen ter ondertekening voor te leggen, in plaats van de Overeenkomst van 1969 te amenderen.

Het probleem van de kostenverdeling bij gezamenlijke acties was door de overeenkomstsluitende partijen aan de O.E.S.O. ter onderzoek voorgelegd. De uitkomsten van dat onderzoek hebben geleid tot de aanbeveling van de Raad van de O.E.S.O. van 28 april 1981, waarmee in ruime mate rekening werd gehouden bij de formulering van de nieuwe Overeenkomst.

Er werden secretariaatsfuncties ingesteld op zeer soepele wijze, zodat een beroep op diensten van bestaande instellingen mogelijk wordt. De overeenkomstsluitende partijen zijn overeengekomen een beroep te doen op het secretariaat van de Commissies van Oslo en Parijs, dat reeds diensten levert in het raam van het akkoord van 1969 en dit tegen betaling zal blijven doen in het raam van de nieuwe Overeenkomst.

De onderhandelingen over de secretariaatskosten verliepen moeilijk, omdat de Bondsrepubliek van bij het begin een gelijke verdeling vroeg tussen de overeenkomstsluitende partijen, terwijl de kleine landen een verdeelsleutel vroegen gebaseerd op het bruto nationaal produkt. Uiteindelijk werd een compromisoplossing voorgesteld aan de zevende vergadering van de overeenkomstsluitende partijen, strekkende tot instelling van een bijdrageplafond, en die oplossing werd ook opgenomen in het nieuwe Akkoord.

Naast die bepalingen en de uitbreiding tot andere gevaarlijke stoffen dan olie, breidt het nieuwe Akkoord de onderlinge hulp uit tot situaties waarin gevaar voor vervuiling bestaat, voordat de vervuiling eigenlijk is aangegeven; verder bevat het expliciete bepalingen betreffende gezamenlijke actie, institutionnaliseert het de bijeenkomsten van de overeenkomstsluitende partijen, laat het de E.E.G. toe als overeenkomstsluitende partij en voorziet het in een procedure voor het aannemen van amendementen.

De Belgische delegatie stemt onvoorwaardelijk in met de tekst van deze nieuwe Overeenkomst, die lijkt te voorzien in een leemte, die op operationeel niveau zeer sterk wordt gevoeld in alle ondertekenende landen.

Contenu de l'Accord

Accord concernant la coopération en matière de lutte contre la pollution de la mer du Nord par les hydrocarbures et autres substances dangereuses

OBJET :

L'Accord organise la coopération active et l'assistance mutuelle entre les Etats riverains de la mer du Nord et la Communauté économique européenne en cas de danger grave et imminent pour les côtes et les intérêts connexes causé par une pollution ou une menace de pollution (Préambule; art. 1er, art. 2).

La pollution peut avoir pour origine des hydrocarbures ou toute autre substance dangereuse (art. 1er).

Les expressions « substances dangereuses », « danger grave et imminent » et « côte et intérêts connexes » ne font, à dessein, l'objet d'aucune définition dans l'Accord. Leur interprétation est donc laissée à la discrétion des Parties contractantes en fonction des situations particulières.

NATURE DE LA COOPERATION VISEE PAR L'ACCORD :

La coopération visée par l'Accord comprend :

— l'alerte en cas de pollution grave ou de menace d'une telle pollution (art. 5, § 1er);

— l'échange d'informations entre Parties contractantes sur l'évolution d'une telle situation lorsqu'il s'en présente (art. 6, §§ 2 et 3);

— l'échange d'informations sur les actions entreprises pour lutter contre le polluant (art. 6, § 3);

— l'assistance mutuelle sur le terrain pour faire face à ces situations (art. 7);

— la préparation de telles actions conjointes par l'élaboration de lignes directrices concernant leurs aspects pratiques, opérationnels et techniques (art. 3, § 2);

— l'échange d'informations sur les organisations nationales compétentes en matière de lutte, sur les moyens disponibles et sur l'évolution de la technique dans le domaine visé (art. 4).

DISPOSITIONS PRATIQUES :

Pour atteindre les buts recherchés, l'Accord institue :

— une procédure d'alerte (art. 5, §§ 2 et 3);

Inhoud van de Overeenkomst

Overeenkomst inzake samenwerking bij het bestrijden van de verontreiniging van de Noordzee door olie en andere schadelijke stoffen

VOORWERP :

De Overeenkomst regelt de actieve samenwerking en de onderlinge hulpverlening tussen de kuststaten van de Noordzee en de Europese Economische Gemeenschap in geval van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de kust en de daarmee samenhangende belangen, veroorzaakt door een verontreiniging of een bedreiging daartoe (Inleiding; art. 1, art. 2).

De verontreiniging kan zowel olie als andere schadelijke stoffen als oorzaak hebben (art. 1).

Van de uitdrukkingen « schadelijke stoffen », « ernstig en onmiddellijk gevaar » en « kust en daarmee samenhangende belangen » wordt opzettelijk nergens in de Overeenkomst een definitie gegeven. Hun interpretatie wordt derhalve overgelaten aan het eigen oordeel van de overeenkomstsluitende partijen naargelang van de afzonderlijke situaties.

AARD VAN DE SAMENWERKING BEDOELD IN DE OVEREENKOMST :

De in de Overeenkomst bedoelde samenwerking omvat :

— het alarm in geval van ernstige verontreiniging of bedreiging tot zodanige verontreiniging (art. 5, § 1);

— de uitwisseling van informatie tussen de overeenkomstsluitende partijen over de ontwikkeling van een dergelijke situatie wanneer deze zich voordoet (art. 6, §§ 2 en 3);

— de uitwisseling van informatie betreffende de acties die werden ondernomen in de strijd tegen de vervuiler (art. 6, § 3);

— de onderlinge hulpverlening op het vlak om aan dergelijke situaties het hoofd te bieden (art. 7);

— de voorbereiding van dergelijke gezamenlijke acties door het uitwerken van richtlijnen betreffende haar praktische, operationele en technische aspecten (art. 3, § 2);

— de uitwisseling van informatie over de nationale bevoegde organisaties inzake de bestrijding, over de beschikbare middelen en over de technische ontwikkeling in het beschouwde domein (art. 4).

PRAKTISCHE BEPALINGEN :

Om het beoogde doel te bereiken stelt de Overeenkomst in :

— een alarmprocedure (art. 5, §§ 2 en 3);

— la division de la mer du Nord en zones de responsabilité des Parties contractantes en matière d'évaluation des situations visées par l'Accord, et en cette matière uniquement (art. 6, art. 8, art. 17);

— des dispositions financières relatives aux actions conjointes menées par les Parties contractantes pour faire face à la pollution (art. 9, art. 10, art. 11);

— des réunions régulières des Parties contractantes (art. 12, art. 13, art. 14);

— des fonctions de secrétariat (art. 15, § 1er);

— la contribution des Parties contractantes aux frais de secrétariat selon une clé de répartition (art. 15, § 2).

DISPOSITIONS GENERALES :

Les paragraphes ci-dessus résument le contenu du préambule de l'Accord, des articles 1er à 15 et de l'article 17. Les articles restants concernent les amendements (article 16), l'adhésion (articles 18, 20 et 21), l'entrée en vigueur (articles 19 et 21), la dénonciation (article 22) et les tâches confiées au Gouvernement dépositaire (articles 23 et 24).

Enfin, l'Annexe de l'Accord décrit les zones de responsabilité, y compris les zones dites de responsabilité commune.

II. DISCUSSION

Un commissaire relève une difficulté. Il voudrait savoir qui interviendrait dans l'hypothèse où une nappe de pétrole provoquerait une grave pollution à 49 milles marins à l'ouest de Scilly, c'est-à-dire en deçà de la ligne Scilly-Ouessant et, dès lors, en vertu de l'article 2 *b*), dans la zone soumise à l'application de l'Accord.

Après discussion, le Ministre donne son interprétation personnelle : c'est soit l'un ou l'autre Etat, soit le secrétariat, qui donnera l'alarme.

Le projet a été adopté à l'unanimité des 14 membres présents.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 14 membres présents.

Le Rapporteur,
K. VERSCHUEREN.

La Présidente,
H. HANQUET.

— de indeling van de Noordzee in zones van verantwoordelijkheid van de overeenkomstsluitende partijen inzake de evaluatie van de door de Overeenkomst beschouwde situaties en enkel en alleen binnen deze materie (art. 6, art. 8, art. 17);

— financiële bepalingen met betrekking tot de gezamenlijke acties geleid door de overeenkomstsluitende partijen om het hoofd te bieden aan de verontreiniging (art. 9, art. 10, art. 11);

— regelmatige bijeenkomsten van de overeenkomstsluitende partijen (art. 12, art. 13, art. 14);

— werking van een secretariaat (art. 15, § 1);

— de bijdrage van de Overeenkomstsluitende partijen in de kosten van het secretariaat volgens een verdeelsleutel (art. 15, § 2).

ALGEMENE BEPALINGEN :

De bovenstaande paragrafen vatten kort de inhoud van de inleiding van de Overeenkomst samen, de artikelen 1 tot 15 en artikel 17. De overige artikelen betreffen de wijzigingen (artikel 16), de toetreding (artikelen 18, 20 en 21), de inwerkingtreding (artikelen 19 en 21), de opzegging (artikel 22) en de taken toevertrouwd aan de depot-Regering (artikelen 23 en 24).

Tenslotte beschrijft de Bijlage van de Overeenkomst de zones van verantwoordelijkheid, met inbegrip van de zones met gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

II. BESPREKING

Een lid stipt een moeilijkheid aan. Veronderstel dat een ernstige olieverontreiniging zich voordoet op 49 zeemijl ten westen van Scilly, d.i. binnen de lijn Scilly-Ouwessant en dus, volgens artikel 2 *b*), binnen de zone waarop het Verdrag toepasselijk is.

Na enige bespreking geeft de Minister zijn persoonlijke interpretatie : ofwel slaat een of andere Staat alarm ofwel het secretariaat.

Het ontwerp wordt aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

De Rapporteur,
K. VERSCHUEREN.

De Voorzitter,
H. HANQUET.